

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ a. AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroși de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Filantropia.

Atât se vorbește despre filantropie, atâtea societăți filantropice sunt și totuși mizeria ca o boală incurabilă bântuie umanitatea. Atâți oameni într'adevăr săraci nu primesc ajutor de nicăiri și foarte mulți care simulează sărăcia sau boala află milă în toate părțile.

Ce să facem? Cum să procedăm că ajutorul nostru să fie într'adevăr ajutor? Să-l ascultăm pe Isus, care ne-a spus clar că cei mai „mici frați ai lui,” trebuie ajutați. Când dăm ajutor nu trebuie să ne gândim la ridicarea noastră în ochii lumii prin milostenia noastră, ci iubirea față de cel ajutat și mai cu seamă față de Isus să ne conducă.

De aceea binefacerile persoanelor conduse de concepție creștinească sunt mai nimerite decât a persoanelor care, cum ele spun,

au morală laică. Tot aceasta putem afirma despre societăți. Mila cea mai activă și practică, mila care nu vede în nenorociți decât un frate care suferă, nu poate fi însușirea societăților pur laice. Idealul moralei laice e rece, ne îngheață.

Să facem binele ca particulari ori ca membri societăților, să ne cugetăm că fiecare faptă filantropică a noastră să fie executată în spiritul lui Hristos.

Binefacerea creștină nu umilește. Ea ridică atât sufletul binefăcătorului cât și al aceluia care primește binefacerea. Toată lacrima ștersă va străluci ca un diamant în coroana cerească a aceluia care a șters-o și sentimentul de recunoștință va deveni o floare frumoasă în sufletul ajutoratului.

E multă sărăcie în Maramureș, în Basarabia și în lumea întreagă. Să facem cât putem pentru îndulcirea

ei. Întâlnim copii cu fața galbenă, numai oase și piele, mame bolnave și nenorocite, bărbați șomeri, copile ajunse victimele sărăciei lor, multă foarte multă și grea mizerie morală provocată de mizeria materială. Suntem datori toți ca din toate puterile noastre să muncim spre înlăturarea mizeriei morale și materiale ca să auzim și noi cuvintele blândului Mântuitor:

„Veniți binecuvântații părintelui meu de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea lumii. Căci am flămâzit și mi-ați dat de mâncat; însetoșat-am și mi-ați dat de am beat; strein am fost și m'ați primit; gol și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine.”

12 Februarie 1922 — 12 Februarie 1936.

Cu patrusprezece ani în urmă, în 6 Februarie 1922 colegiul cardinalilor cu majoritate de voturi a ales pe *Achile Ratti*, atunci mitropolit în Milan, în scaunul vacant al sfântului Petru, care apoi în 12 Februarie 1922 — după obiceiul străvechi — la mormântul sf. Petru, a fost încoronat sub numele de *Piu XI*.

Sarcina grea a guvernării Bisericii lui Hristos în aceste timpuri pline de greșeli amenințătoare, a ajuns în mâinile alesului Domnului, ajutat de harul cel de sus cărmuește corabia Bisericii cu mâini sigure în val-vârtejul nebun al zilelor noastre. În timpul acestor patrusprezece ani s'a dovedit a fi „omul providențial” care a întrunit în sine toate facultățile necesare pentru de a înălța tot mai sus clădirea mântuitoare a Bisericii.

„Adevăr și dreptate” este lozinca lui. Aceasta a sublimat-o și în ultima s'a vorbire, arătând că baza păcii nu poate fi altceva, decât dreptatea.

Piu XI este Pionerul acestui principiu, călcat în picioare atât de des azi; în circularele adresate lumii arată „dreptatea” ca temelie de desbatere în toate chestiile arzătoare ale epocii noastre. Circulara despre educația tineretului este un far luminos în instruirea catolică a generației viitoare. Sfințenia vieții familiare este accentuată în circulara despre căsătoria creștină. În legătură cu chestia muncitorească ridică drumuri

noui, care au de scop rezolvirea problemei economice.

Iar mai pe urmă enciclica „Ad catolici sacerdotii” (despre preoția catolică) apărută și la Blaj, în traducere românească, este încoronarea tuturor enciclicelor.

În timpul acestor patrusprezece ani a reușit după consfățuirii istovitoare — să restabilească pacea între Vatican și Italia, punând așa capăt unei situații penibile.

Acuma, cu ocazia răsboiului italo-abisinian, nu încetează de a propovădui pacea și nu scapă nici o ocazie, de a reaminti părților beligerante, că datoria lor este, de a căuta un desnodământ pacinic. Și atunci, când inalta politică, i-a denaturat cuvintele și a reclamat, că — el, Papa păcii — pentru ce nu se declară, — Papa cu conștiința liniștită răspunde: pentru că mi-am făcut datoria. Atunci, când alții pretinzând pacea se inarmează pentru un nou răsboiu, — și El organizează o armată, armata păcii.

Pace vrea în familie, și nu întârzie, ca să arate căile, prin care familia creștină ajunge la pacea adevărată. Pace vrea între clasele sociale și aduce lumină în cele mai grele probleme economice. Pace vrea între Dumnezeu și om și ne chiamă la pocăință. Pace vrea în întreaga societate și ne chiamă, ca să ne închinăm Împăratului păcii, lui Hristos.

Și ca împărăția marelui Im-

părat Hristos să fie cât mai mare, a trimis în toate părțile pământului misionari, iar pe cei rămași acasă îi îndeamnă, ca să ajutoreze pe misionari cu rugăciuni și jertfe materiale.

— El vrea, ca fiecare popor să aibă preoții săi chiar din neamul lor. Deci înființează seminari pentru indigeni și sfințește episcopi din diferite rase: negri, chineji, japoneji.

Iar acasă recrutează o nouă armată, activă, catolică în toate manifestările vieții, care va sta alături de preoțime și va conlucra cu ea la înfăptuirea idealurilor creștinești. Aceasta este Acțiunea catolică, a cărei parte integrantă este Agru.

De patrusprezece ani stă Piu XI în postul cel mai înalt și deși cu inimă îndurerată vede prezentul trist și deși îngândurat privește viitorul, totuș cu nădejde neînfrântă în făgăduințele lui Isus, arată calea spre mântuire.

Domnul Augustin Ferențiu fostul primar al municipiului Satu-Mare, primcuratorul Bisericii de acolo, pentru meritele sale câștigate prin donațiunea de un jumătate milion pentru terminarea monumentalei biserici din Satu-Mare, și prin activitatea sa neobosită pe teren sufletesc, a fost distins de Preafericitul Părinte Papa Piu XI cu demnitatea de cavalier al ordinului Sf. Gregoriu cel Mare.

Avem nevoie de lupte confesionale?... Intrebare, la care ne dă răspunsul Hotea Vasile din Hoteni, ȧran gr. cat. rom., care cum are scrisoarea de mai jos, scrisoarea lui proprie, in persoană a avut ocazia, de a se convinge de metodele sfin-tei ortodoxii.

Poporul maramureșan are lipsă de lumină sufletească.

Din ocazia târgului săptămănal eram și eu în ziua de 7 al Iunii Februarie în Sighet, unde am întâlnit trei maramureșeni, unul din orașul Sighet, iar doi din satele vecine. Primele vorbe ce le auzeam au fost următoarele. Acel locuitor din Sighet ținea teorie cu cei doi din satele vecine ca anume, cum să se lupte contra romănilor uniți. Și-i învăța, ca să zică tot felul de slăbiciuni, ba la urmă le spunea, ca să zică, că nici la unirea romănilor din 24 Ianuarie, nu i-am luat „numai” pe românii ortodocși, pentru că numai ortodocșii sunt romăni (sic!)

Iară eu pierzându-mi răbdarea de a mai tăcea, le-am spus, că nu-i adevărat, pentru că unirea n'a fost chestie de confesiune ci de națiune. Intrebându-i că domnia lor ce sunt, ei mi-au răspuns, că sunt romăni ortodocși; cei dela sate spuneau, că au trecut la religia ortodoxă de 10 ani, că „popa” ortodox nu cere plată dela popor, ba mai mult, blama pe preoții catolici, că nu vestesc

legea adevărată și dacă careva nu are, îi ia popa vaca. Eu am răspuns, că gândiți-vă bine, nu-i ușor lucru a se juca cu sufletul și cu religia, că suflet fiecine are numai unul și dacă-l va pierde, ce va da în schimb pentru el și iară acel ce se lasă de religia lui pentru o mietță de ovăș nu-i om cinstit, ci-i o „bitangă” fie acela ori și ce persoană și dacă și domnia voastră pe acest motiv ați trecut și domnia voastră sunteți tot aceiaș.

Ce a urmat? Acel locuitor din Sighet a început a mă amenința cu bătaie, că ocărăsc pe românii ortodocși și țara, apoi mergând a căutat un domn polițist și l-a adus, să mă dețină.

Iară polițistul, om cu carte, m'a întrebat ce este cazul? Iară eu i-am spus tot ce a fost și a convins și a zis, că nu sunt vinovat și și-a luat ziua bună și a plecat la serviciu.

Mă întreb eu, că de ce este lupta la acel ce nu-și știe folosi arma? Dacă cineva vrea să lupte, în primul rând să meargă de soldat și să învețe să primească arma și atunci să plece, nu așa cași aceștia, să nu știe deosebi, că ce este, căud este verbă de națiune și de confesiune, fără a spune că-i român, care-i ortodox și care nu plăte la popa.

Eu zic atât, că vai de acea oaie, ce se lasă de păstor, se pierde de păstor, o mănăncă lupii, de nici pielea nu-i rămâne, au doară și păstorul este cași turma? Vai de acel păstor ce își va duce turma la

pierzare; ce va răspunde atunci, când va fi Sămedru și se va osâmbri?

De aceea zic, că este intunec între poporul maramureșan. Ași ruga pe preoți, ca să dele lumină, de care are lipsă poporul, nu ca să lupte contra romănilor uniți. Pe aceasta cale sunt în drept aceia, cari au menirea și știu să inmanueze aceea armă.

Hoteni, la 10 Februarie 1936

Vasile Hotea ȧran
din Hoteni.

Cel ce are urechi de auzit,
să audă!!

In ziua de 21 Ianuarie (după cal. apusan ziua sf. Agneta) ca și în toți anii, așa și în acest an au fost binecuvântați mieii, din a căror lână se confecționează semnul distinctiv al metropolișilor și arhiepiscopilor — paliul. Mielușei și în acest an au fost binecuvântați în biserica stei Agneta din Roma și — după ce au fost arătați Preafericitului Părinte Papa, au fost dați în grija excepțională a călugărișlor dintr'o mănăstire.

Decorație. Majestatea Sa Regele Catol II. a distins pe Excelența Sa Dr. Iuliu Hossu episcop de Cluj-Gherla cu „Steaua Romăniei în grad de Mare Cruce”. Aceasta decorație este cea mai mare în grad dintre distincțiile regale.

Ceva, ce ne tre- buește.

Este binecunoscut tuturor, halul sufletesc în care a ajuns pătura noastră intelectuală. Mai ales generația tină, care se irosește, căutând potcoave de cai morți în cadrul unor asociații culturale, economice, politice, francmasonice, comuniste literare etc. Toate aceste asociații însă sunt lipsite de orice caracter religios. Simțământul religios cași o cantitate neglijabilă, este eliminată cu desăvârșire din viața tineretului de azi.

Urmările — natural — sunt dezastruoase. Căci drumul ales de tinerele odrasle ale neamului fatalmente duce la ateism, iar ateismul nu poate avea alt fruct, decât nimicirea totală.

De unde vine starea aceasta, care nu lasă să privim în liniște viitorul? Pentru ce nădejdea noastră, tineretul, a scos din suflet orice ideal, ridicându-și vîșei de aur din ambiții păcătoase, din desfrâu, din negația a tot ce este creștinesc? Pentru ce sufletul, credința, vecinicia — pentru cei mai mulți — au devenit un ait eșit din uz, iar Scriptura o vechitură literară, cu conținut pueril și de multe ori ridicol? Pentru ce lasă tină, de azi, ca Hristos Euharisticul să fie insultat din greu atât de des?

Răspunsul este scurt: lipsește educația religioasă, lipsește supraveghierea sufletească, lipsesc mijloacele blânde de a trezi în sufletul tină —

prins în lațul diavolesc al Babelului, ce se numește lume — schintea binecuvântată a credinței. Acesta este motivul, pentru care tineri de mare speranță, devin pe rînd dușmanii neimpăcați ai ordinii sociale și dușmanii eului lor. (Este interesantă constatarea, că în multe cazuri, fiii de preoți sunt în fruntea acelor, cari vreau o alta lume, fără Hristos!)

Este un har special al lui Dumnezeu, că totuși au rămas încă suflete tinere, care își dau seamă despre profunda imoralitate ce stăpânește sufletele celor fără de scrupul (să nu zicem fără de Dumnezeu). Aceștia au înțeles, că răul vine de acolo, de unde ar trebui să vie binele: de pe băncile Universității.

Odată treziți, tinerii au și început lupta. Contra asociațiilor anticreștine, au înjghebat asociația studenților români uniți (Astru) în toate centrele universitare. Și „Astru” lucrează, ridicând pe încetul, dar pe baze sigure, cetatea solidă a unui viitor strălucit. Programul „Astru”-lă caută să pună temelile unei vieți superioare, lipsită de neajunsurile și de băiguiala societății de azi. „Astru” caută și găsește aceea ce trebuie să se facă, ca omul viață să aibă și mai mult să aibă.

De aceea, Astru — în congresul general ținut la Blaj în 20—22 Dec. 1935 — a pus în fruntea programului său două probleme arzătoare: 1, duhovnic pentru universități, care să nu aibă altă grijă, decât călăuzirea tineretului universitar pe

căile practicei religioase și 2, înființarea de cămine, adăposturi calde pentru tineretul studios din centrele universitare, atât de expus rătăcirilor.

Cine este atât de orb, ca să nu înțeleagă, că viitorul unui neam depinde de aceasta? Ori, cine nu înțelege, că zădarnică este munca neobosită a preotului, dacă nu are sprijinul păturei intelectuale?

Până nu-i avem pe cei învățați, cei neînvățați nu vor fi ai noștri.

De aceea, noi îmbrățișăm cu toată căldura programul Astru-lui, cu slabele noastre puteri vom ajuta la ajungerea scopurilor lui, căci ne trebuie duhovnic la Universități și Cămin pentru studenți!

Tipografia și Librăria Asociației ptu Cultura Poporului Român din Maramureș

Hârtie și călimară
Toc, creion orice cerneală
Penițe, toc automat
Hârtie de pachetat
Tampoane și sugător
Hârtie în trei colori
Burete ce șterge bine
Și caiete cu foi fine
Creion Hardmut Kohinor
Tușuri în multe colori
Cărți frumoase de lectură
Copcii, ace, gumă bună
Chipuri sfinte și rozare
Tipărituri parohiale.
Toate se găsesc aici
Veniți dar voi, mari și mici.

Expoziția mondială a Presei catolice.

Din prilejul împlinirii a 75 ani dela apariția ziarului „L'Osservatore Romano”, semi-oficiosul Vaticanului, va avea loc în Vatican o expoziție mondială a presei periodice catolice. Expoziția va fi un omagiu adus Sfântului Părinte Papa Piu XI. Cu acest prilej, va avea loc și un congres internațional al ziaristilor catolici. Acum suntem în situația de a anunța că numita expoziție se va deschide în 12 Mai sărbătoarea Sf. Achile și Nereus, ziua onomastică a Sf. Părinte. Ea va rămâne deschisă șase luni. În acest timp va avea loc în Roma mai multe întruniri și congrese importante. În afară de congresul asociației „Union Internationale de la Presse Catholique”, se vor întruni acele pentru Presa Bună, pentru instrucția și pregătirea ziaristică, pentru moralizarea publicității, pentru cinematograful educativ, cu o deosebită privire la presa lui și altele în legătură cu prăznuirile centenare ale Sf. Silvestru Papa.

Expoziția va avea trei secții mari. Cea dintâie va fi dedicată istoriei generale a jurnalismului, a situației prezente a periodice, cu o deosebită privire la cea catolică, ilustrând problemele ei morale și tehnice.

A doua, va trece în revistă presa periodică catolică a singuraticelor țări cari iau parte, inclusiv cele de Misiune. Până

în prezent au aderat peste 50 de națiuni, ale căror periodice vor fi expuse în 28 de sale.

În a treia secție vor fi expuse publicațiile periodice ale Congregațiilor și ale Ordinilor religioase, colaborări misionare și cele ale Acțiunii Catolice.

Palatul expoziției, clădit de celebrul arhitect milanez, G. Ponti, ajutat de alți arhitecți de seamă străini, mai ales la salele naționale, acopere o suprafață de 6000 m. pătrați. Alături de acest pavilion principal se mai construiesc altele mai mici de câte 1000 metri pătrați. La aceasta Expoziție, unică în felul ei, iau parte și publicațiile periodice catolice române. Lucrările pentru adunarea și pregătirea materialului au fost încredințate unui comitet național, compus din canonicii Ioan Georgescu, Aloisie L. Tăutu și din delegații eparhiali: Can. I. Agârbiceanu pentru Cluj—Gherla, Augustin Pop O. S. B. M. pentru Maramureș, Dir. Alex. Lupeanu Melin pentru Blaj, I. Rațiu pentru Lugoj și C. Tămăian pentru Oradea.

Un caz unic. Nu de mult a fost citat în fața unui tribunal din Anglia ca martor un tânăr de 18 ani. La depunerea jurământului, tânărul n'a putut repeta textul dictat de judecător. Judecătorul a întrebat pe tânăr dacă a auzit cândva ceva despre un Dumnezeu atotputernic și a primit răspunsul uimitor, că: nu. Judecătorul a declarat, că un om care nu a auzit despre Dumnezeu, nu poate fi adus ca martor.

Pelerinaj la Roma.

Din prilejul inaugurării noului Colegiu românesc din Roma — fundațiunea Sf. Părinte Papa Pius XI. — A. G. R. U. organizează un pelerinaj, în condiții foarte avantajoase, cari se vor publica la timp. Pelerinajul va dura 15 zile. Plecarea se va face din Oradea în 19 Martie 1936. Itinerarul este următorul: Oradea—Budapesta—Trieste—Veneția (oprire de o zi și jumătate)—Padova (oprire o zi)—Florența (oprire o zi și jumătate)—Roma. La Roma se stă 6 zile. Între timp se poate face excursie la Napoli—Pompei—Capri. La reîntoarcere: Roma—Milano (oprire două zile)—Trieste—Budapesta—Oradea.

Anunțările se pot face de pe acuma la Biroul Agrului — Cluj. Str. N. Iorga 6—8.

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Preotul.

Când te văd în strana veche
preot blând din legea nouă,
Intinzându-ți spre noroade
sfinite brațele amândouă,
Lacrimi dulci de mângâiere
curg din ochii mei șiroaie
Și'naintea ta genunchii
cu credință mi se 'ndoaie ;
Căci pe fruntea ta senină
nimb de reze se închiegă,
Iar Hristos apare'n tine
cu menirea lui întreagă.
Ce sunt miile de stele,
ce-i neșarmurila mare,
Ce e firea toată slături
de sublima ta chemare ?
Veșnicia n'o începe,
iaclul nu ți-o poate frânge
Căci e moștenirea crucii,
zămislită'n chin și sânge...
Umbră mânei miruite
și puternicul cuvânt
Lumilor le dă lumină
sare tristului pământ,
Și cu foc în suflet aprig,
îți meneste cu tărie
Domnul pururi moștenirea
și peherul tău să fie.
Pentru om ales cu milă,
tu îi iești mijlocitorul
Și prin tine se închină
impărații și poporul.
Umilitul lor omagiu
îl aduci spre împăcare
Celui dătător de viață
și de binecuvântare.
Când a mântuirii jertfă
pe altar o re'ncești
Strângi în vorba ta domolă
chiar puteri dumnezești

Iosue creștin, în luptă,
nu la soare dai poruncă,
Ci la ziditorul care
în văzduhuri îl aruncă.
Tu cobori Lumina, Vieața
pe pământul rătăcit
Și umbrești sub daruri sfinite
trupul, sângele slăvit,
Ce spre isbăvirea noastră
din Fecioară s'a născut
În persoană cu Cuvântul
Dumnezeu dela 'nceput...
Răslejiți de pomul vieții
muritorii către tine,
Ca la singura scăpare,
se îndreaptă cu suspine.
Prin atotputernicia
iubitoare, îndurată,
Speli în vorbele iertării
inima cea întinată.
Cum se'nalță regii mândri
peste lutul omenirii,
Tu pe suflete gigantice
ții puterea cârmuirii.
Bun păstor pe calea crucii,
le stai râvnic înaintea
Să le mântui ca un frate,
să le'nalți ca un părinte.
Le deschizi a vieții poartă
prin renăscătoarea apă
Din altar cinstita-ți mână
le nutrește și le-adapă.
Solu unei lumi senine
de virtuți, de fericire,
Tu ridici spre noi limanuri
obidita lor simțire
Și prin binecuvântare
truda vieții le-o sfințești.
Vistiernic plin de milă
pe comorile cerești,
Bucuriile curate
din ceaslov duios le sameni

Alinare, înflorire
e iubirea ta de oameni.
Nimeni, taina înfrățirii
n'o imparte mai cu drag !
Ochii tăi cetind în doruri
munca fiului pribeag.
Inima ți-e veșnic pară
de curaj făuritoare,
Ce se varsă nesecată
în povață rugătoare.
Luna lumilor surăde
într'a verii feerie,
Dar s'ascunde îngrozită
de a iernilor urgie.
Tu rămâi în lupta vieții —
Cherubim de'nseinare —
Dându-te cu bucurie :
celui mic și celui mare...
Mană, veșnică lumină,
ce desleagă viitorul,
În cuvântul tău cucernic,
află pururi muritorul.
Chiar vieața din Treime
i-o sădești în piept deplină
Și preschimbi întreg pământul
într'o veselă grădină.
Dar de ce mai cat, Părinte,
să te-adun aevea'n gând
Ca pe-o viziune clară,
ce se pierde luminând ?
Prea ești mare și puternic,
prea înaltă ți-e menirea
Ca s'o poată'n lume ajunge
cu-al său sbor inchipuirea.
În avânt de rugăciune,
eu sărut al tău vestmânt
Și te cham cu'nflăcărare :
„Dumnezeu depe pământ.”

(Din volumul: „Viorele,”
poezii de Ion Gârleanu.

Calendar săptămânal.

16 — 22 Februarie 1936.

„Unde e multă iubire e puțină durere : iubirea adevărată inducete toate”.

„Patima nu vede defectele aceluia pe care-l iubeste : iubirea adevărată le vede numai pentruca să le vindece.”

„Oh ! Dacă L-ai iubi pe Acela ce te-a iubit din toată eternitatea, te-ai odihni de a lucra pentru El”.

„Nu vei putea nici odată să-mi întorci Mie ceiece am făcut pentru tine dar ți-am lăsat pe săraci ! Fă pentru ei ce poți”.

„E foarte mare caritate să faci bine păcătoșilor mari ; ei sunt săracii săracilor”.

G. Palau s. j. „Creștinul activ”. C. XXII.

16. Dumineca lăs. de carne

Ap. I. Cor. 8, 8 Evg. Mat. 25, 31-46

M. Pamfil

17. Luni M. Teodor Tiron

18. Marți Popa Leon † 780

19. Mercuri ap. Arhip

20. Joi Ep. Leon

21. Vineri. C. Timoteiu

22. Sâmbătă Mart. Eugenia.